ANTROPOLOXÍA CULTURAL

Arte aborixen, Australia

MITOS, RITOS E RELIXIÓNS

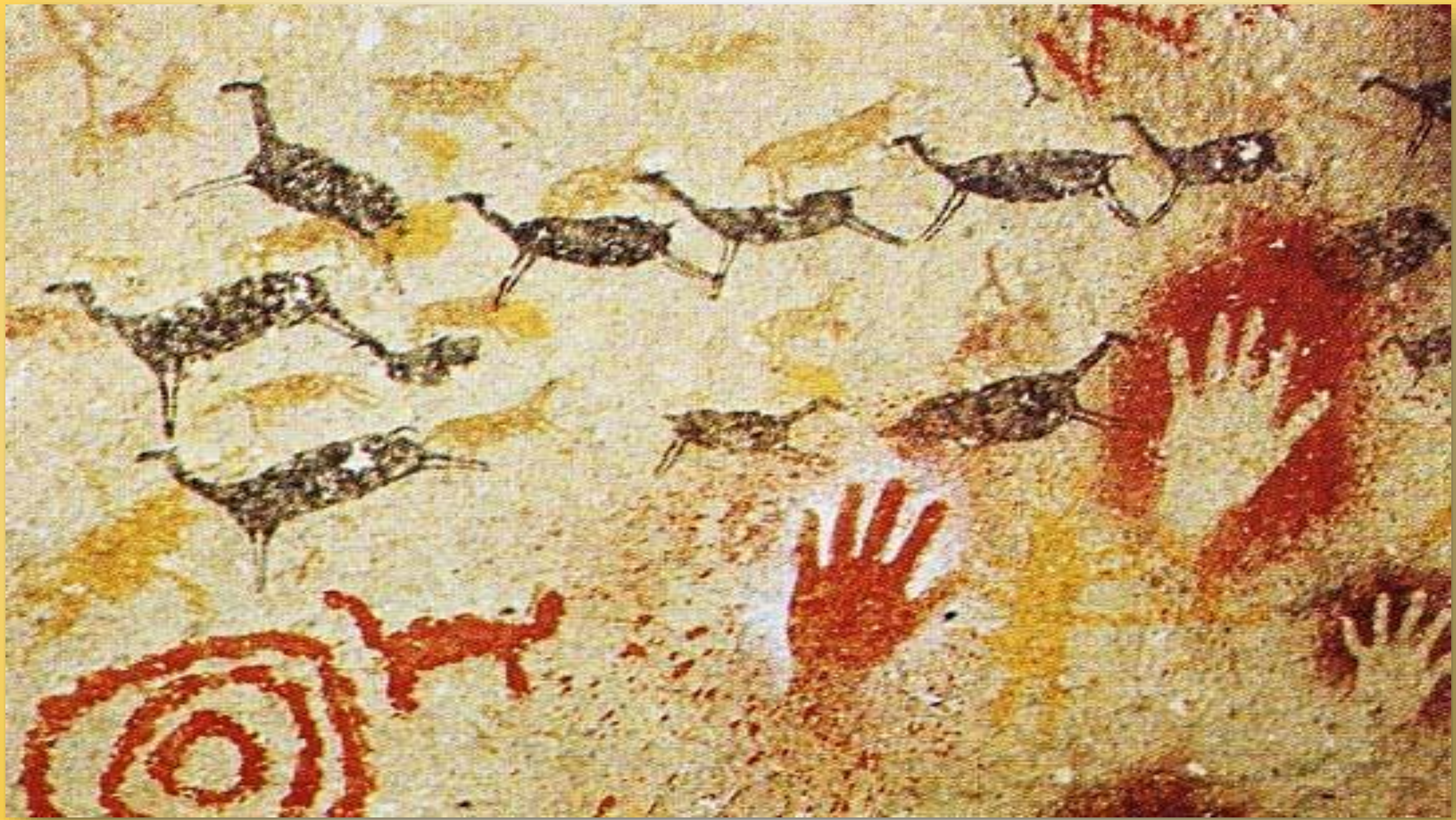

Altamira, España

MITOS, RITOS E RELIXIÓNS

Os mitos teñen como contido fenómenos naturais, que soen presentarse de forma alegórica (os mitos solares, por exemplo).Tamén personifican cousas ou acontecementos. As actitudes que adoitamos ter ante os mitos dende a crenza de boa fe e ata literalmente, no contido dun mito, a tomalo como relato alegórico, ou desbotalo alegando que todo o mítico é falso.

Laberinto, cultura celta

MITOS, RITOS E RELIXIÓNS

As relixións son sistemas de crenzas (dogmas) e de prácticas (ritos e prohibicións) relativas ao sentimento da divindade que unen nunha mesma comunidade moral a todos os que se adhiren a dito sistema.

MITOS, RITOS E RELIXIÓNS

Santuario Iguaque, Bolivia

En todas as relixións o sentimento do sagrado representa unha constante con tres características: **o temor** ante o poder infinito de Deus, señor da vida e da norte; **o misterio** da súa concepción; e, finalmente, **o poder fascinante** que exerce todo obxecto ou símbolo relixioso.

O HORIZONTE MITOLÓXICO

Os mitos relatan algo fabuloso acaecido nun tempo remoto e case sempre impreciso. As fazañas dos heroes que narran con frecuencia considéranse como o fundamento e a historia dunha comunidade ou do xénero humano en xeral .

Os nibelungos

O HORIZONTE MITOLÓXICO

Os creadores dos mitos son:
- Os **pobos** que veneran aos deuses e contan as súas aventuras oralmente de pais a fillos.
- Sobre o fondo popular nas culturas máis desenvolvidas actúan **os sacerdotes**, especialmente cando se desenvolveron castas sacerdotais como en Exipto, Mesopotamia ou a India, e **os poetas.**

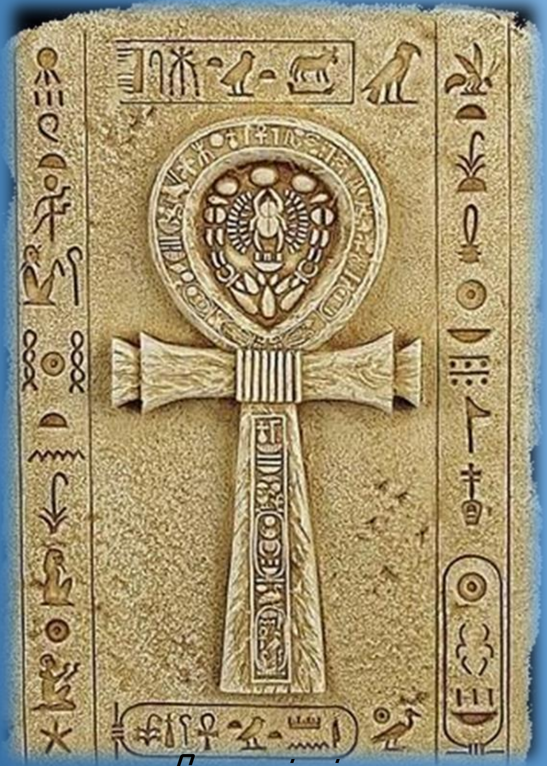

Cruz exipcia

Gilgamesh

Flor de loto

O HORIZONTE MITOLÓXICO

En especial, **<u>os poetas</u>** son os reponsables dos grandes mitos nacionais, manifestando en obras que marcan toda a cultura e incluso a historia dunha civilización:

-*Ilíada e Odisea* de Homero

-*Eneida* de Virxilio

-Os *Edda* nórdicos

-O *poema dos Nibelungos* xermano

-O *poema de Gilgamesh* sumerio

-Os *Veda* hindúes

-O *Popol Vuh* maia

Gilgamesh

Os Edda nórdicos

O HORIZONTE MITOLÓXICO GREGO

No principio foi o caos…

Templo de Poseidón

O HORIZONTE MITOLÓXICO GREGO

Templo de Atenea en Delfos

O HORIZONTE MITOLÓXICO GREGO

Aqueronte, río da dor

O HORIZONTE MITOLÓXICO GREGO

Orfeo, fillo do rei tracio Eagro e da musa Calíope, foi o poeta e o músico máis famoso de todos os tempos. Apolo regaloulle unha lira e as Musas ensináronlle a tocala, de tal forma que non só amansaba as bestas salvaxes senón que facía que as árbores e as rochas se moveran do seu lugar e seguiran o son da música. En Zona, Tracia, algún dos vellos carballos de montaña aínda se erguen formando a disposición dunha das súas danzas, tal coma el as deixou. Píndaro, Odas píticas.

O HORIZONTE MITOLÓXICO

Claude Levi-Strauss

Claude Levi-Strauss pensa que a parte de a historia concreta que narre cada mito, existe unha estrutura similar en todas as culturas, polo que podemos falar en todos os mitos de:

Contido, función, contexto, estrutura, e forma.

Nambiquaras

O HORIZONTE MITOLÓXICO

<u>Contido</u>: as cuestións elementais na vida e experiencia dos seres humanos, como o nacemento, morte,...

Mozo <u>nambiquara</u>

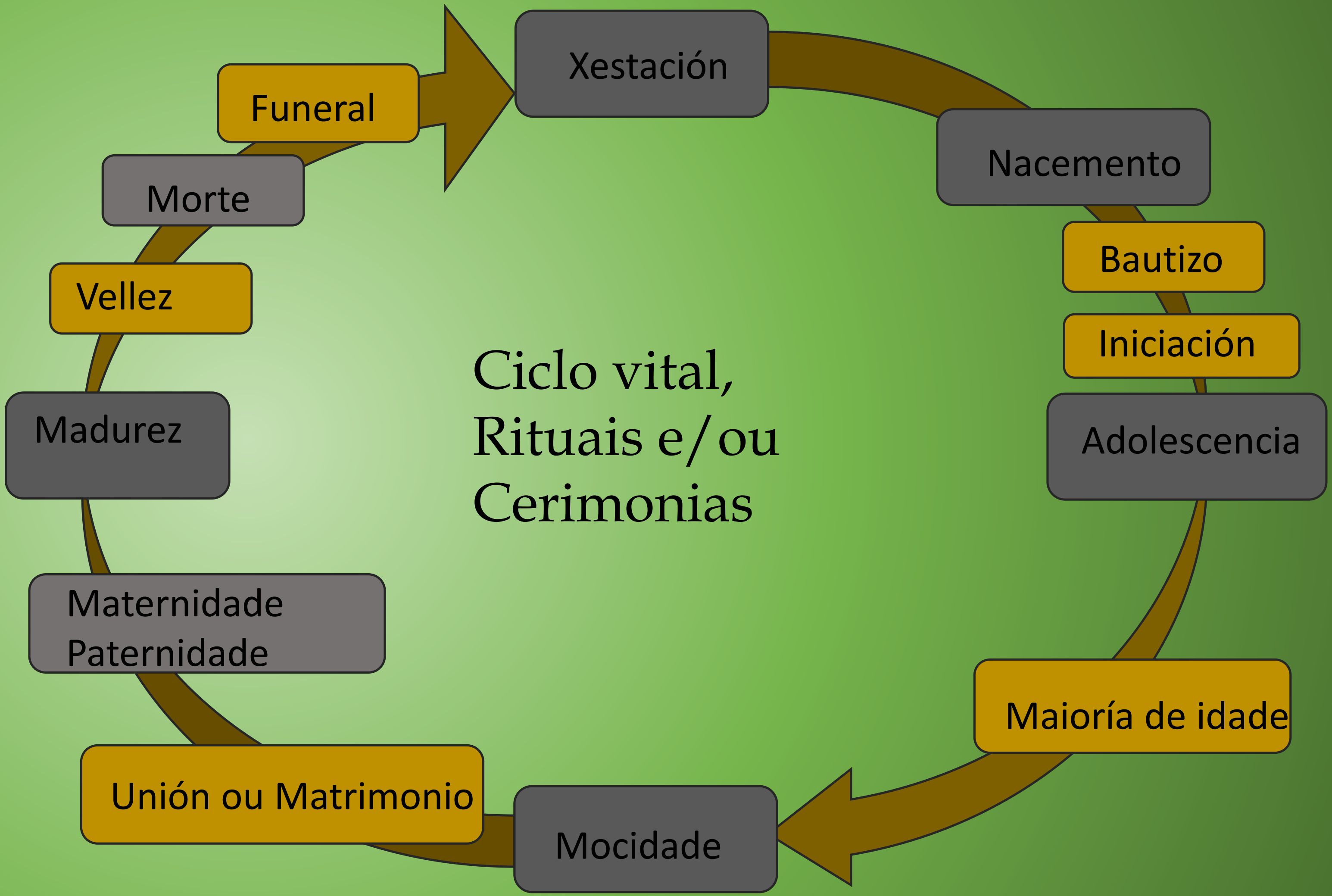

O HORIZONTE MITOLÓXICO

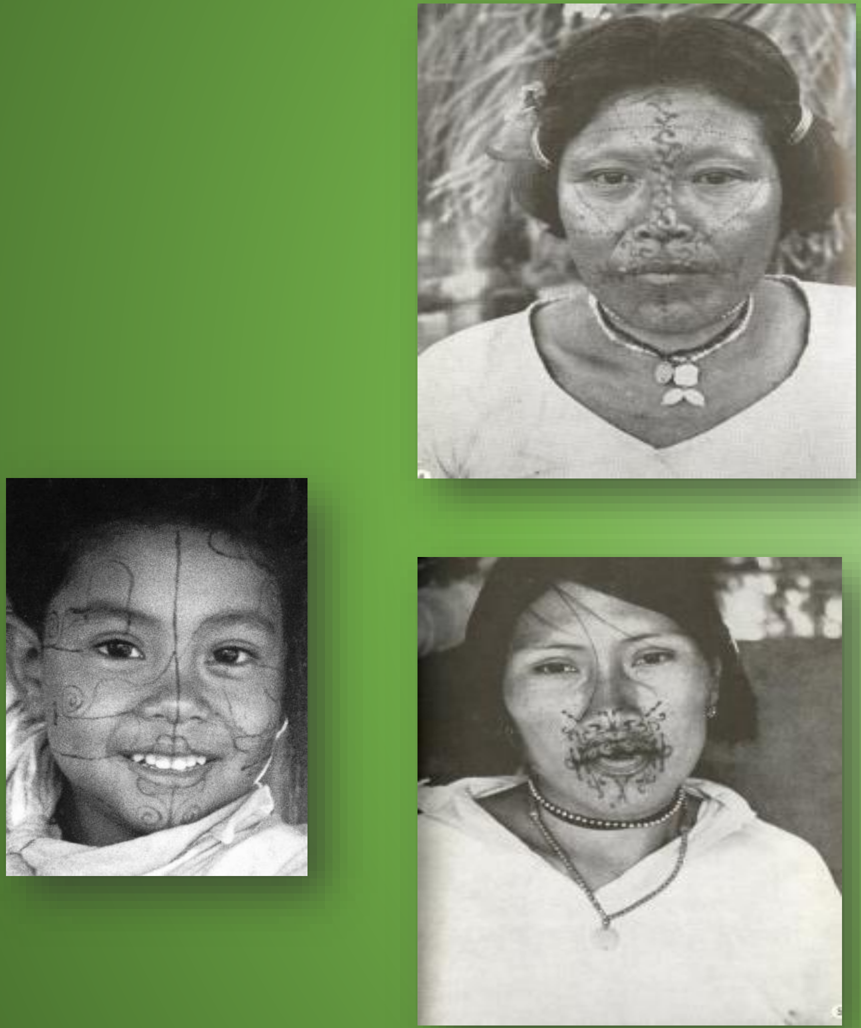

Estética na cultura caduveo

O mellor informante do autor en traxe de cerimonia, cultura bororo

O HORIZONTE MITOLÓXICO

Na súa estrutura contrasta o tempo mítico e o tempo natural, o material e o espiritual, o ben e o mal.

Indios hidatsa

O HORIZONTE MITOLÓXICO

A <u>forma</u> de expresarse é diversa desde os relatos ata as danzas, o teatro ou rituais.

Danza das aguias

Danza do can

OS RITUAIS

Son cerimonias que ao seguir as pautas determinadas de representación simbólica dun mito, levan a cabo a función de renovación do mesmo dentro da cultura.

Fígado de Piacenza etrusco

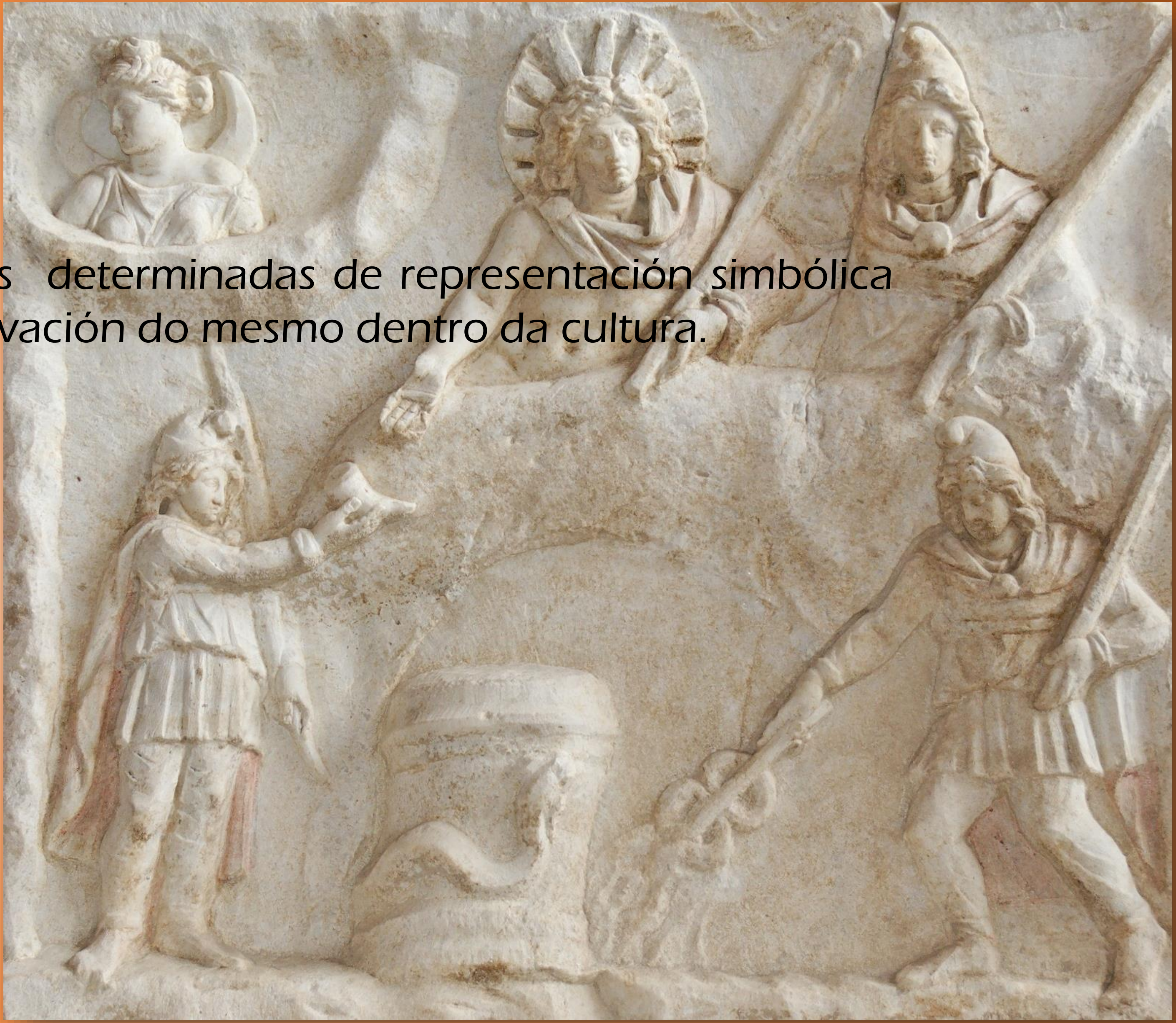

Banquete de Mithra

OS RITUAIS

- De <u>purificación</u> ou limpeza de culpabilidade e permite a reconciliación da persoa coa divindade.
- De <u>sangue</u> para ofrecerlles sacrificios á divindade (tanto de persoas como de animais).

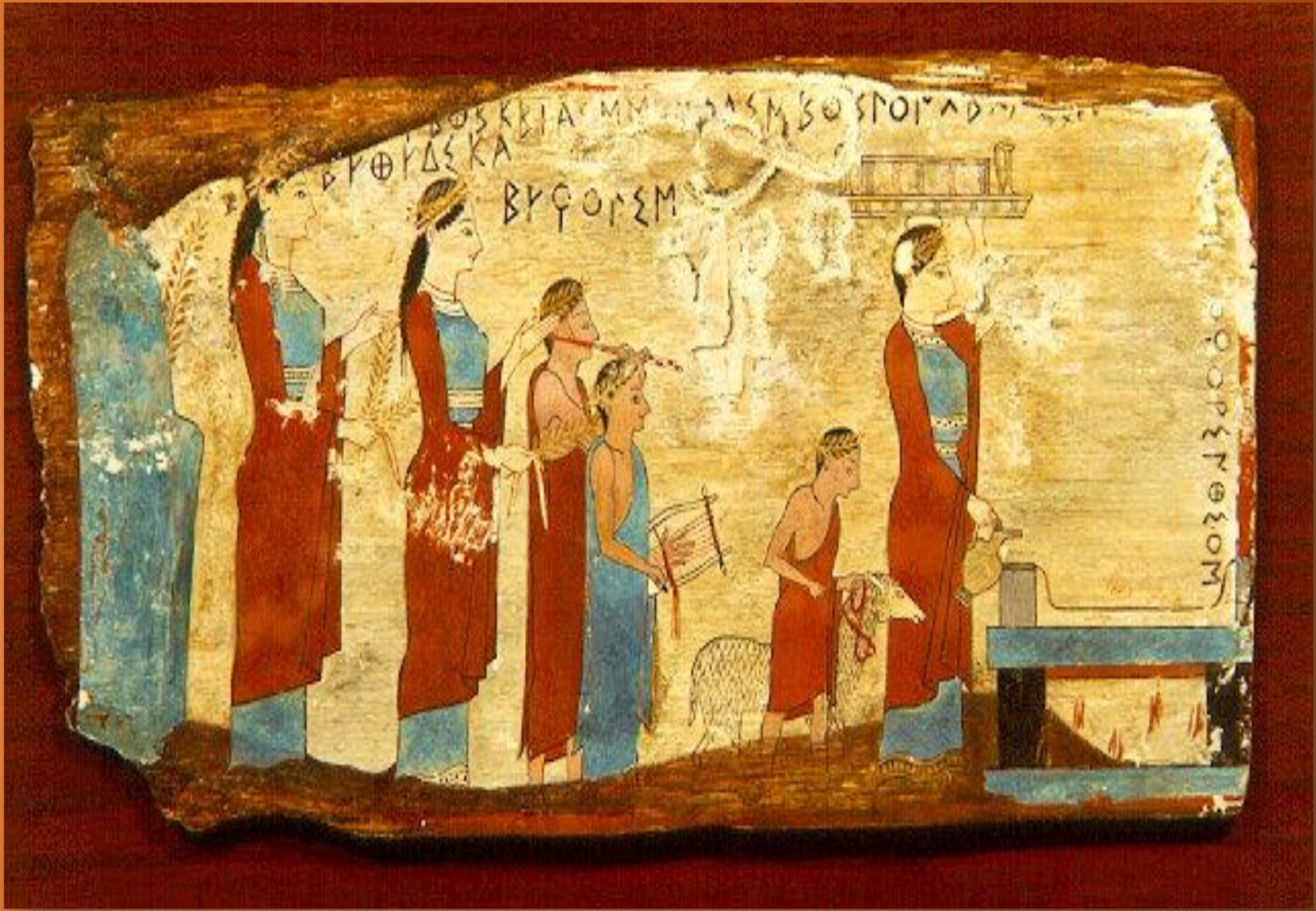

Procesión sacrificial

OS RITUAIS

- De <u>iniciación</u>: para introducir a un neófito nos misterios ou prácticas relixiosas secretas.

Mosaico con representación de Orfeo

OS RITUAIS

Demeter

- Relativos a fenómenos naturais: a primavera, a colleita, os temporais…
- De tránsito: conmemoración do nacemento, pubertade, matrimonio, norte.

Dionisio

AS RELIXIÓNS

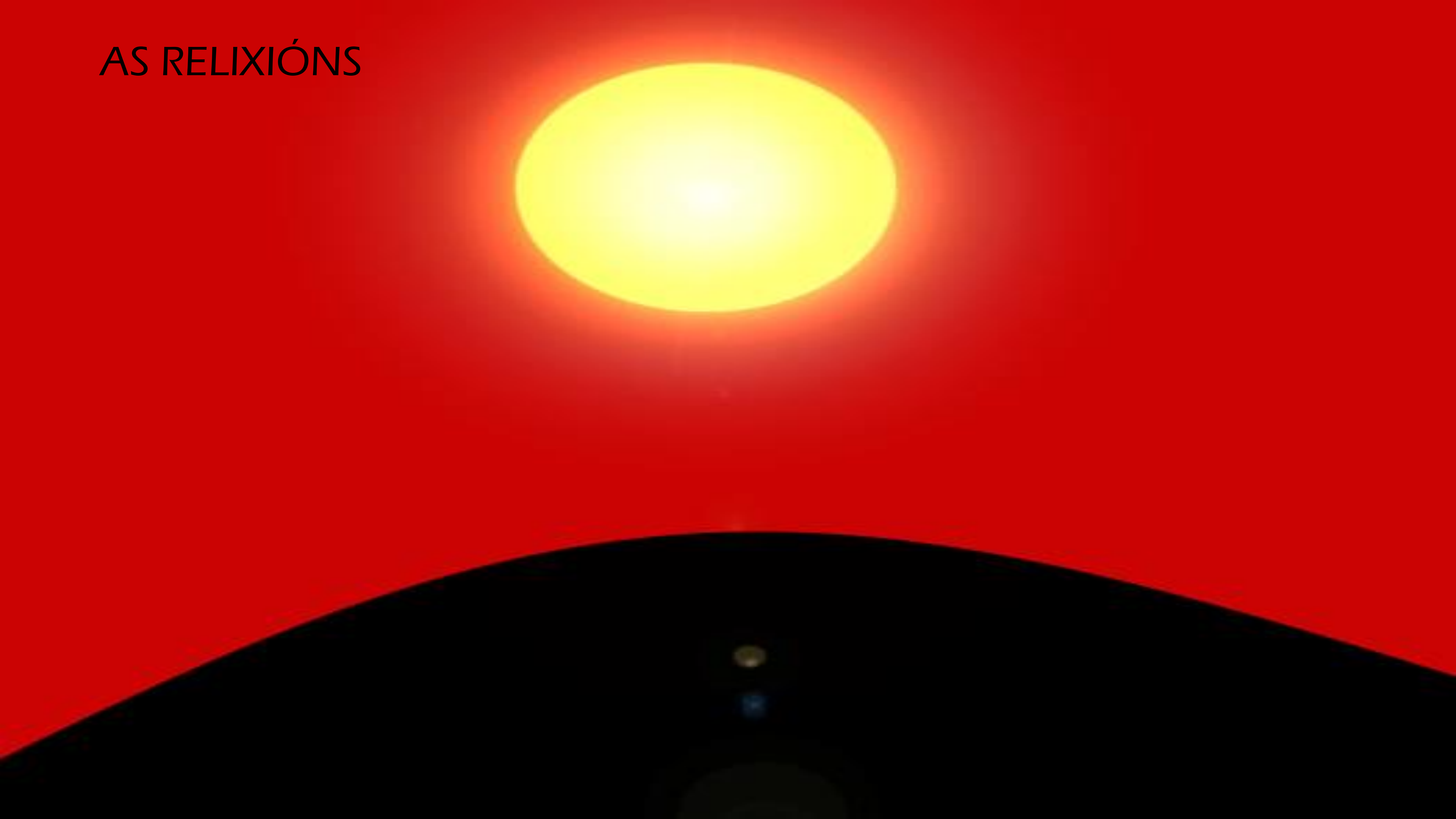

HINDUÍSMO

Iníciase arredor do 1750 a. C. na India baixo a influencia dos pobos arios que adoran a moitos deuses.

HINDUÍSMO

BUDISMO

BUDÍSMO

Templo budista en Java

O SHINTOÍSMO

Santuario Yasukuni, Japón

Kyoto

O SHINTOÍSMO

Sacerdotisas

Matsuri

TAOÍSMO

"Nada máis brando que a auga e vence ao máis duro", Lao Tse

TAOÍSMO

O home ao nacer é brando e flexible, e ao morrer, ríxido e duro. Os vexetais ao nacer son flexibles e tenros, e ao morrer duros e secos. A dureza e rixidez é morte. A brandura e flexibilidade son vida. Non vence a dureza das armas. A árbore robusta e forte remata por ser partida para leña. O duro é inferior ao brando. LAO TSE, *Tao te Ching*

氣

XUDAÍSMO

León, símbolo de Xudá

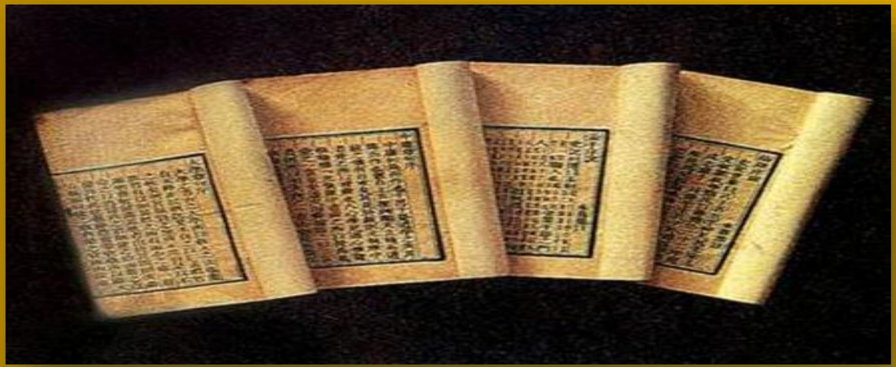

Sabbat

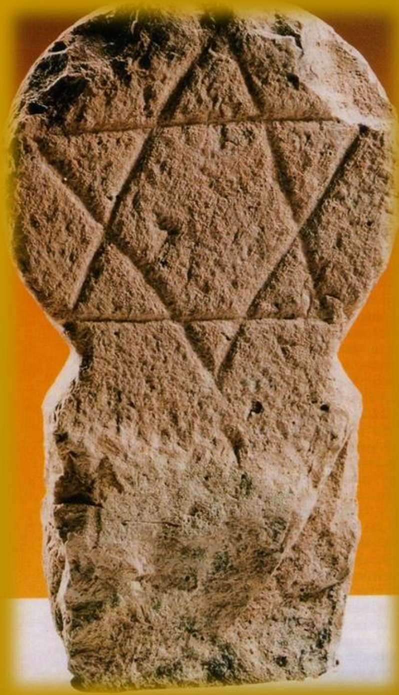

Lápida xudía

XUDAÍSMO

ISLAM

ISLAM

CRISTIANISMO

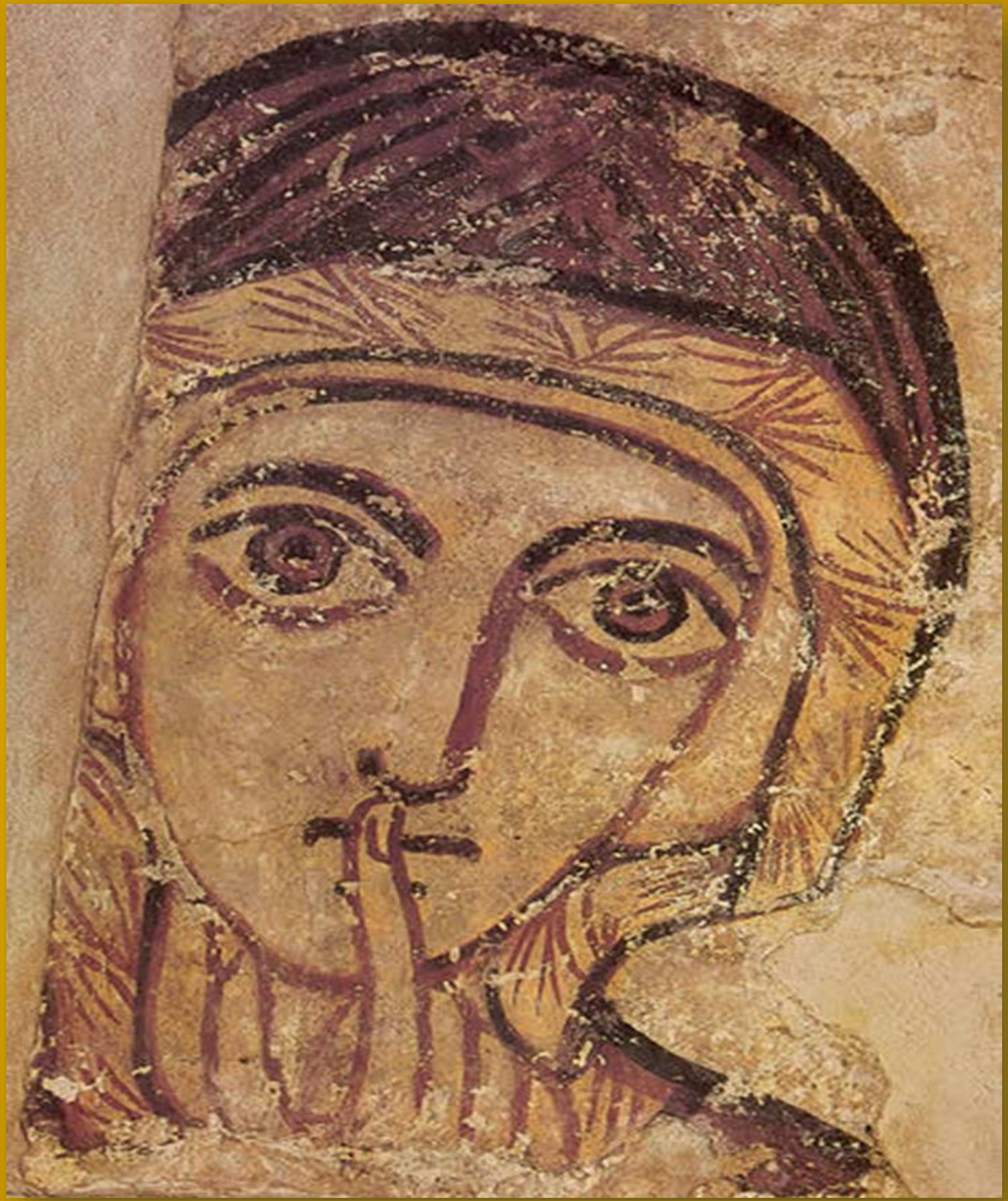

Arte copto

A FRONTEIRA ENTRE MAXIA E RELIXIÓN

Mentres a relixión é una resposta máis global e xeral que inclúe unha referencia, a transcendencia, a maxia é una resposta particular, puntual e concreta para loitar contra o imprevisible. As súas técnicas levan consigo conxuros, fórmulas e encantamentos utilizados con deidades ou forzas impersoais.

A FRONTEIRA ENTRE MAXIA E RELIXIÓN

Simenawa, corda sagrada

A FRONTEIRA ENTRE MAXIA E RELIXIÓN

A FRONTEIRA ENTRE MAXIA E RELIXIÓN

Segundo o antropólogo Malinowski, a maxia está relacionada coa necesidade de dominar actividades humanas cuxo resultado é incerto.

Descubriu que os trobiandeses utilizaban a maxia ao navegar, cando non podían controlar o vento, o clima e o abastecemento de pescado.

A FRONTEIRA ENTRE MAXIA E RELIXIÓN

O totemismo utiliza a natureza como modelo para a sociedade. Os tótems soen ser animais ou plantas que utilizan os distintos grupos sociais, pasando a ser emblemas sagrados que simbolizan una identidade común.

Totems, indios do Canadá

A FRONTEIRA ENTRE MAXIA E RELIXIÓN